

DECIZIE

06 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Loghin Zinovia

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015 prin care a fost restituit apelul declarat de Loghin Zinovia, pe motiv de neînlăturare în termen a neajunsurilor stabilite,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Loghin Gheorghe, succesor în drepturi Loghin Zinovia, împotriva Primăriei și Consiliului Stăuceni, Frăsîneanu Nicolae, Mihailov Ion și Bulgaru Ana privind anularea actelor administrative, obligarea la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare,

c o n s t a t ă :

La data de 27 mai 2011, reclamantul Loghin Gheorghe, reprezentat de avocatul Gîlcă Ilie, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei și Consiliului Stăuceni, Frăsîneanu Nicolae, Mihailov Ion și Bulgaru Ana, solicitînd anularea actelor administrative, obligarea la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, conform deciziei Primăriei comunei Stăuceni nr.2 din 20 februarie 1992, dînsului i-a fost repartizat un lot de teren cu suprafața de 0,074 ha pe care acesta împreună cu familia sa îl prelucrează și îl folosește sub nume de proprietar. Atribuirea lotului respectiv se confirmă prin certificatul provizoriu privind dreptul de proprietate și prin extrasul din Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri din comuna Stăuceni mun.Chișinău.

Menționează reclamantul că prin decizia Consiliului comunei Stăuceni nr.6/2 din 08 mai 2007, s-a dispus aprobarea planului cadastral a terenului respectiv și i-a fost atribuit număr cadastral, înregistrîndu-se în Registrul bunurilor imobile ca teren pentru construcții cu suprafața de 0,074 ha cu nr.cadastral 3153215.529 situat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, sat. Stăuceni, str. A. Mateevici.

La data de 11 mai 2011, dînsul s-a adresat cu cerere prealabilă către Consiliul și Primăria com. Stăuceni, prin care a solicitat autentificarea dreptului

său de proprietate asupra terenului respectiv. Însă, Primăria com. Stăuceni i-a comunicat, că acest fapt nu este posibil, deoarece în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.981 din 13 iulie 2000, Primăria a înstrăinat lotul respectiv lui Frăsîneanu Nicolae, care a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu număr cadastral 3153000.272. Totodată, i-a fost comunicat, că Frăsîneanu Nicolae, la rîndul său, a înstrăinat lotul nominalizat lui Mihailov Ion în baza contractului de vânzare-cumpărare din 05 februarie 2004 cu nr.581, iar Mihailov Ion a înstrăinat lotul dat Anei Bulgaru în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.5371 din 11 iunie 2008.

A mai invocat reclamantul că, la Primăria Stăuceni i s-a comunicat, că Frăsîneanu Nicolae a cumpărat lotul în baza deciziei Consiliului comunei Stăuceni mun.Chişinău din 13 iulie 2000 și a procesului-verbal nr.1 privind rezultatele negocierilor la licitația de vânzare-cumpărare a lotului de pămînt. Ulterior, în baza cererii Anei Bulgaru, prin decizia Consiliului comunei Stăuceni nr.5/4 din 29 aprilie 2011, s-a acceptat radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a Autorității Publice Locale Stăuceni asupra terenului cu număr cadastral 3153215.529, deoarece suprapune cu dreptul de proprietate a Anei Bulgaru asupra terenului cu număr cadastral 3153000272.

Consideră reclamantul că dînsul, fiind proprietar de drept al lotului de teren, a fost lipsit fraudulos de proprietatea sa de către factorii de decizie a Primăriei com. Stăuceni, care au înstrăinat ilegal lotul de teren lui Frăsîneanu Nicolae. Or, Primăria comunei Stăuceni cunoștea cu certitudine, că acest teren i-a fost atribuit lui Loghin Gheorghe, însă necătfînd la aceasta, a înstrăinat, la licitație, cu un preț formal lui Frăsîneanu Nicolae terenul respectiv. Prin urmare toate actele administrative și juridice care au fost încheiate referitor la terenul atribuit lui Loghin Gheorghe, urmează a fi declarate nule, deoarece acestea contravin legii și încalcă în mod direct dreptul de proprietate consfințit în art.1 protocolul adițional nr.1 al CEDO.

Solicită reclamantul declararea ilegală și anularea deciziei Consiliului comunei Stăuceni, mun. Chişinău din 13 iulie 2000 cu nr.8 „Cu privire la vânzarea terenului agricol”; procesului verbal nr.1 din 12 iulie 2000 privind rezultatele negocierilor la licitația de vânzare-cumpărare a lotului de pămînt; pct.4 și 4.1 al deciziei Consiliului comunei Stăuceni nr.5/4 din 29 aprilie 2011 „Cu privire la modificarea deciziei nr.6/2 din 08 mai 2007”. Declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare, după cum urmează: nr.981 din 13.07.2000 încheiat între Primăria com. Stăuceni și Frăsîneanu Nicolae; nr.581 din 05 februarie 2004 încheiat între Frăsîneanu Nicolae și Mihailov Ion; nr.5371 din 11 iunie 2008 încheiat între Mihailov Ion și Bulgaru Ana. Obligarea Consiliului și Primăriei comunei Stăuceni mun. Chişinău să autentifice lui Loghin Gheorghe dreptul de proprietate asupra terenului pentru construcții cu suprafața de 0,074 ha cu numărul cadastral 3153215.529 situat în mun. Chişinău, com. Stăuceni, sat. Stăuceni, str. A.Mateevici. Obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chişinău, filiala ÎS „Cadastru” să radieze din Registrul bunurilor imobile toate înregistrările referitor la terenul cu numărul cadastral 3153000272.

Pe parcursul examinării pricinii, la data de 30 octombrie 2012, Loghin Zinovia a înaintat instanței de judecată o cerere privind înlocuirea părții în proces, invocînd că la data de 21 iunie 2012, Loghin Gheorghe a decedat, iar conform

Certificatului de moștenitor nr.6776 din 03 august 2012, succesor al acestuia este soția – Loghin Zinovia.

Totodată, Loghin Zinovia a depus un supliment la acțiune invocând că, reprezentantul Primăriei Stăuceni a prezentat în ședința de judecată decizia Consiliului com. Stăuceni mun. Chișinău nr.2 din 20 februarie 1992, prin care s-a hotărât repartizarea pământului în proprietate personală în jurul comunei, în raza nu mai mare de 3 km, mărimea lotului de pământ repartizat în proprietate personală conform art.82 Cod funciar pentru locuitorii permanenți să fie de pînă la 30 ari. De asemenea, a fost prezentat și Registrul deținătorilor de teren ai com. Stăuceni, din care rezultă că la situația anului 1993, Loghin Gheorghe deținea în proprietate teren cu suprafața de 0,32 ha. Astfel, sunt incontestabile datele ce se conțin în certificatul provizoriu ce confirmă dreptul de proprietate. Mai mult, conform actului din 17 noiembrie 2005, întocmit de Primăria com. Stăuceni, rezultă că în urma măsurărilor de la fața locului în teritoriu s-a constatat, că Loghin Gheorghe deține anume terenul în litigiu.

Susține Loghin Zinovia că dînsa pînă în prezent prelucrează și posedă lotul în litigiu ca un bun proprietar, fapt confirmat și de către Frăsîneanu Nicolae, care a indicat că dînsul ar fi permis benevol pîrîtului să se folosească de teren.

Relevă că, contractele de vînzare-cumpărare încheiate între Frăsîneanu Nicolae, Mihailov Ion și Bulgaru Ana sunt fictive și urmează a fi declarate nule, deoarece persoana interesată în soluționarea litigiului respectiv ar fi Bulgaru Ana, care figurează în calitate de proprietar în Registrul bunurilor imobile, însă aceasta nu are nici un interes față de litigiul dat. Consideră că, Nicolae Frăsîneanu a efectuat două tranzacții pentru a șterge urmele primei tranzacții, adică a contractului de vînzare-cumpărare încheiat cu Primăria Stăuceni, care a fost una ilegală și prin intermediul căreia Loghin Gheorghe a fost deposedat de teren.

Cere reclamanta, repunerea acțiunii în termenul de prescripție extictivă invocînd că Loghin Gheorghe, fiind invalid, permanent se afla la tratament în staționar și a aflat despre tranzacțiile contestate abia la data de 26 mai 2011, cînd a primit răspunsul Primăriei Stăuceni la cererea prealabilă.

Prin încheierea Judecătorei Rîșcani mun.Chișinău din 10 decembrie 2012, s-a dispus încetarea procesului dat pe motiv că între aceleași părți și pe aceleași temeieri există o hotărîre judecătorească irevocabilă.

Încheierea respectivă a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2013, pricina fiind restituită pentru judecare în fond la Judecătoria Rîșcani, mun.Chișinău.

La data de 12 noiembrie 2013, Loghin Zinovia, admisă în calitate de succesor în drepturi în baza închierii protocolare din 28 octombrie 2013, a mai depus o cerere de concretizare prin care a solicitat declararea ilegală și anularea deciziei Consiliului comunei Stăuceni nr.8 din 13 iulie 2000 și a procesului-verbal nr.1 din 12 iulie 2000, pct.4 și pct.4.1 al deciziei nr.5/4 din 29 aprilie 2011, obligarea Primăriei și Consiliului comunei Stăuceni să elibereze titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului cu număr cadastral 31532150529 în baza deciziei din 02 februarie 1992, declararea nulității absolute a contractelor de vînzare-cumpărare nr.981 din 13 iulie 2000, nr.581 din 05 februarie 2004 și nr.5371 din 11 iulie 2008 (f.d.114-118).

Prin hotărîrea Judecătoriai Rîșcani mun.Chișinău din 30 aprilie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

Împotriva hotărîrii, la data de 22 mai 2015 și 01 iunie 2015, a depus apel Loghin Zinovia, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată integral, în sensul invocat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 septembrie 2015, nu s-a dat curs cererii de apel și i-a fost acordat apelantei termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate, fiindu-i explicat faptul că dacă nu îndeplinește în termen indicațiile din încheierea dată, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită. A fost numită ședință de judecată pentru data de 03 noiembrie 2015, ora 10.00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015, cererea de apel declarată de Loghin Zinovia a fost restituită pe motiv de neînlăturare în termen a neajunsurilor stabilite în încheierea din 01 septembrie 2015.

La data de 15 noiembrie 2015, Loghin Zinovia a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu remiterea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată.

Susține recurenta că, a prezentat apelul motivat mai tîrziu decît termenul acordat de către instanță, deoarece nu a cunoscut despre existența încheierii din 01 septembrie 2015 privind acordarea unui termen de 10 zile.

Menționează recurenta că semnătura de pe avizul de recepție nu îi aparține ei, fapt ce poate fi confirmat prin comparația semnăturii, fiind dispusă de a efectua o expertiză în acest sens.

Consideră că acțiunile sale nu atrag după sine motive de tergiversare sau careva scopuri ascunse, or, acest litigiu se examinează de mai mult de 5 ani.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Se va menționa că încheierea motivată a fost expediată pentru cunoștință în adresa părților la data de 25 noiembrie 2015 (f.d.212), însă la materialele cauzei nu se regăsesc probe ce ar confirma faptul recepționării de către părți a acesteia. Astfel, cererea de recurs declarată de Loghin Zinovia împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015, se consideră depusă în termenul legal.

În conformitate cu art.426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.427 lit.b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 septembrie 2015 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Zinovia Loghin, obligată să depună apel motivat în termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii, stabilită ședința de judecată pentru data de 03 noiembrie 2015, ora 10:00. Totodată, apelanta a fost preîntâmpinată despre restituirea cererii de apel în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel.

Este incontestabil că prin aceeași încheiere din 01 septembrie 2015 ședința de judecată a fost numită pentru data de 03 noiembrie 2015, ora 10:00.

Actele pricinii atestă și faptul că prin încheierea instanței de apel din 03 noiembrie 2015 a fost refuzată punerea pe rol a cererii de apel motivate declarată de Zinovia Loghin și restituită cererea de apel, pe motiv că apelanta nu a înlăturat neajunsurile la cererea de apel.

Ca temei de adoptare a încheierii menționate instanța de apel a reținut că apelanta Zinovia Loghin nu a înlăturat în termenul menționat în încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 septembrie 2015 neajunsurile cererii de apel depuse împotriva hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

La caz, se constată că, într-adevăr apelanta Zinovia Loghin nu a înlăturat neajunsurile din cererea de apel depusă împotriva hotărârii primei instanțe în interiorul termenului acordat de instanța de apel prin încheierea din 01 septembrie 2015.

În același timp, instanța de recurs relevă că cererea de apel motivată a fost depusă de Zinovia Loghin în cancelaria Curții de Apel Chișinău la data de 02 noiembrie 2015 (f.d.204-205).

Ca urmare, instanța de recurs relevă că înlăturarea integrală a neajunsurilor cererii de apel ulterior termenului indicat în încheierea din 01 septembrie 2015, dar până la desfășurarea ședinței de judecată, la care a fost stabilită înlăturarea de către apelanta Zinovia Loghin a neajunsurilor cererii de apel, nu poate fi calificată ca o neîndeplinire a indicațiilor instanței de apel.

Or, neînlăturarea de către Zinovia Loghin a neajunsurilor cererii de apel în interiorul termenului impus prin încheierea din 01 septembrie 2015, nu a creat instanței de apel careva obstacole în vederea examinării pricinii în ordine de apel numite pentru 03 noiembrie 2015, dată la care, după cum a fost menționat mai sus, indicațiile instanței erau deja înlăturate de către apelantă.

La acest capitol instanța de recurs ține să menționeze și faptul că acordarea de către instanța de apel a termenului limită pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel pentru o dată care nu coincide cu data și ora ședinței de judecată, produce situații echivoce pentru părțile în proces, fapt ce necesită a fi evitat.

Mai mult că Plenul Curții Supreme de Justiție a atenționat instanțele de apel

ca, întru evitarea unor situații confuze, este necesar ca la emiterea încheierii de a nu da curs cererii de apel, termenul limită acordat părții de către instanță pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel urmează să coincidă cu data și ora ședinței de judecată.

În speță este important de reținut și faptul că dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în jurisprudența sa constantă Înalta Curte a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

Astfel fiind, se constată a fi neîntemeiată încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015 prin care a fost restituită cererea de apel apelantei, fapt ce impune admiterea recursului declarat de Zinovia Loghin, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Loghin Zinovia.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Loghin Gheorghe, succesor în drepturi Loghin Zinovia, împotriva Primăriei și Consiliului Stăuceni, Frăsîneanu Nicolae, Mihailov Ion și Bulgaru Ana privind anularea actelor administrative, obligarea la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu